

Kopia till

li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

li.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av hemställan om ändring i förordning (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m.

Sammanfattning

Transportstyrelsen avstyrker förslaget och anser att den motivering som framförts i Sjöfartsverkets hemställan inte är tillräcklig för att ett generellt undantag bör beslutas. Transportstyrelsen anser vidare att det saknas förutsättningar att genomföra den alternativa ändringen på det sätt som Sjöfartsverket föreslår.

Transportstyrelsens synpunkter

Transportstyrelsen avstyrker förslaget av följande skäl.

För transporter med fordon (inklusive släp eller påhängsvagn) som har högre sammanlagd totalvikt än 3,5 ton gäller EU:s regelverk om kör- och vilotider, om man inte omfattas av något undantag. Bestämmelserna gör ingen skillnad på vilken aktör som utför de aktuella transporterna. Reglerna syftar till att våra vägar ska vara trafiksäkra, förare ska ha goda arbetsförhållanden och transportföretag ska kunna konkurrera på lika villkor. Det finns dock två typer av undantagsbestämmelser som kan tillämpas på området, gemensamma undantag inom EU och nationella undantag för Sverige. De nationella undantagen är undantag som först har beslutats på EU-nivå och som medlemsstaterna får välja om de vill införa nationellt eller inte.

Sjöfartsverket har till Regeringskansliet hemställt om att transporter som utförs i Sjöfartsverkets regi ska vara undantagna från kraven på kör- och vilotider samt färdskrivare. Som skäl för detta anges att Sjöfartsverket inte har fått klarhet i om myndigheten omfattas av reglerna om färdskrivare eller inte och att Sjöfartsverkets anställda därför riskerar att åläggas med böter och Sjöfartsverket med sanktionsavgifter när dessa transporter utförs. Någon förklaring till varför det inte är möjligt för Sjöfartsverket

och dess personal att följa reglerna om kör- och vilotider samt använda färdskrivare har inte framkommit.

Transportstyrelsen har via e-post upplyst Sjöfartsverket om att reglerna för kör- och vilotider samt färdskrivare gäller för transporter som utförs i deras regi. Sjöfartsverket har även fått upplysning om att det finns undantag reglerade på området, varav några kan vara tillämpliga på vissa av Sjöfartsverkets transporter. Om ett undantag är tillämpligt eller inte måste avgöras för varje enskild transport. Detta är inte en omständighet som gäller endast för Sjöfartsverkets transporter.

Sjöfartsverket skriver i hemställan att de ser två alternativa lösningar för införande av undantag i 2 kap. 2 § förordningen (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare m.m.; för transporter som utförs i deras regi. Sjöfartsverket förordar det alternativ som innebär att myndigheten som sådan undantas från reglerna. Det andra alternativet som föreslås innebär att undantaget för vissa samhällsviktiga transporter utökas med verksamhet som faller inom Sjöfartsverkets ansvarsområde.

Transportstyrelsen anser att en ändring av undantaget för vissa statliga myndigheter (2 kap. 2 § punkten 1) skulle förutsätta att Sjöfartsverket åberopar samma skäl som motiverar nuvarande undantag för Försvarets radioanstalt, Försvarets materielverk, Totalförsvarets forskningsinstitut eller Sveriges riksbank, dvs. att transportererna av säkerhetsskäl inte ska kunna spåras med positionsbestämning i färdskrivaren. Någon sådan motivering framkommer inte i hemställan.

Transportstyrelsen anser vidare att en ändring av det undantag som reglerar viss samhällsviktig verksamhet (2 kap. 2 § punkten 6) skulle innebära att det undantaget inte längre blir förenligt med EU-rätten¹ om ytterligare förutsättningar, som inte är reglerade på EU-nivå, förs in nationellt.

EU-rätten medger förvisso att det införs ett nationellt undantag för samtliga statliga myndigheter², vilket även påpekades i Transportstyrelsens remissvar gällande Promemorian Undantag från krav på färdskrivare (Fö2023/01823). Den nuvarande utformningen av den nationella bestämmelsen tar dock endast sikte på vissa statliga myndigheter som av säkerhetsskäl inte kan eller bör utrusta sina fordon med färdskrivare. Om kretsen av myndigheter ska vidgas, och skälen för undantag är andra än

¹ Artikel 13.1 h) i EU-förordning nr. 561/2006 av den 15 mars 2006 om harmonisering av viss sociallagstiftning på vägtransportområdet och om ändring av rådets förordningar (EEG) nr 3821/85 och (EG) nr 2135/98 samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 3820/85.

² Artikel 13.1 a) i ovan angivna förordning.

säkerhetsskäl, anser Transportstyrelsen att bestämmelsen behöver utformas EU-konformt. Det skulle innebära att det även framgår direkt i bestämmelsen att undantaget förutsätter att de vägtransporter som utförs av statliga myndigheter inte konkurrerar med privata transportföretag. Om en ändring på detta sätt skulle föreslås krävs det enligt Transportstyrelsens uppfattning en mer genomgripande konsekvensutredning där effekterna av att ge fler, eller samtliga, statliga myndigheter undantag utreds. Såvitt Transportstyrelsen kan bedöma är det dock sannolikt att vissa transporter som utförs i Sjöfartsverkets regi ändå inte skulle vara undantagna vid en mer EU-konform implementering av undantaget för statliga myndigheter. Detta eftersom vissa transporter sker i affärsmässig verksamhet och därmed skulle kunna konkurrera med privata transportföretag.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Jonas Bjelfvenstam efter föredragning av utredare Karin Michaelsson.